

Helsingin seurakuntayhtymän perussäännön muuttaminen

Pitäjänmäen seurakunnan seurakuntaneuvosto
04.11.2025 § 74
464/00.01.00/2025

Esittelijä Kirkkoherra, Pitäjänmäen seurakunta Vuori Maika

Päätösehdotus Seurakuntaneuvosto päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon Helsingin seurakuntayhtymän perussääntöehdotuksesta.

Käsittely Asian käsittelyn aikana keskusteluun nousi diakonian ja yhteiskunnallisen työn tärkeä rooli yhteisissä palveluissa.

Päätös Valtuutettiin kirkkoherra antamaan lausunto käydyn keskustelun pohjalta.

Selostus

Yhteinen kirkkoneuvosto 25.09.2025 § 249

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

- 1) hyväksyä lausunnoille lähetettäväksi ehdotuksen seurakuntayhtymän uudeksi perussäännöksi.
- 2) pyytää Helsingin seurakuntayhtymän seurakunnilta sekä yhteistyötoimikunnalta lausunnot laaditusta perussääntöehdotuksesta. Lausunnot tulee antaa 14.11.2025 mennessä.
- 3) todeta, että yhteinen kirkkoneuvosto käy lausunnot ja sääntötyöryhmän valmisteluryhmän niihin antamat vastaukset läpi 15.1.2026 kokouksessaan, linjaten samalla mahdollisista lausuntojen perusteella perussääntöehdotukseen tehtävistä muutoksista.

Käsittely Hallintojohtaja Silander selosti asiaa.
Käsittelyn aikana käytettiin kuusi puheenvuoroa.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Taustaa

Uusi kirkkolainsäädäntö astui voimaan 1.7.2023, minkä johdosta seurakuntatalouksilla annettiin kuuden kuukauden siirtymäaika saattaa omat sääntönsä vastaamaan uuden kirkkolainsäädännön kirjauksia.

Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyi 17.8.2023 omalta osaltaan sääntötyöryhmän ehdotuksen seurakuntayhtymän uudeksi perussäännöksi ja päätti pyytää Helsingin seurakuntayhtymän seurakunnilta sekä yhteistyötoimikunnalta lausunnot laaditusta perussääntöehdotuksesta 15.10.2023 mennessä. Uuden kirkkolainsäädännön voimaantulon asettama aikataulu huomioiden yhteinen kirkkoneuvosto päätti samalla, että se käsittelee saadut lausunnot ja päättää esityksestään yhteiselle kirkkoneuvostolle 2.11.2023 § 312 ja edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle 14.12.2023 § 96.

Helsingin seurakuntayhtymän osalta sääntöjen päivittämisen keskiössä olivat tuolloin kirkkolain uudistuksen myötä seurakuntayhtymän perussääntö sekä yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännöstä, yhteisen kirkkovaltuuston työjärjestyksestä ja hallinnon johtosäännöstä sittemmin koottu uusi hallintosääntö. Näiden lisäksi päivitettiin myös muut seurakuntayhtymän sellaiset säännöt ja ohjeet, joissa on viittauksia kirkkolainsäädäntöön. Tällaisia ovat muun muassa hautaustoimen ohjesääntö, hautainhoitorahaston säännöt, hankintaohjeet, arkistosääntö ja kielisääntö.

Työnjako 2026 -projektin ollessa keskeneräinen, perustelluin vaihtoehto oli tehdä voimassa olevaan perussääntöön puhtaasti uuden kirkkolain ja muuttuneen seurakuntarakenteen vaatimat tekniset muutokset. Näin varmistettiin kirkkolain määräysten noudattaminen ja kirkkolain näkökulmasta uudistettu perussääntö astui voimaan 1.1.2024 alkaen.

Päätösehdotuksen perustelut

Nyt tehtävässä perussäännön uudistamisessa on huomioitu ne muutostarpeet, jotka ovat nousseet esiin seurakunnallisen työn työnjaon kehittämisen yhteydessä. Lisäksi laadittu perussääntöehdotus sisältää ne syksyn 2023 lausuntokierroksella mukana olleet kirjaukset, jotka vastaavat nykytilaa ja joihin ei kohdistunut tuolloin annetuissa lausunnoissa kritiikkiä / muutostoiveita. Seurakuntaneuvostojen syksyllä 2023 antamia lausuntoja ja niihin annettuja vastineita on hyödynnetty perussäännön jatkovalmistelussa ja -keskusteluissa.

Työnjako 2026 -projekti saatiin päätökseen kesällä 2025 ja perussääntö tulee nyt saada vastaamaan nykytilaa (Työnjako 2026-2030: Työnjaon keskeiset linjaukset ja yhteisten palveluiden muutossuunnitelma, Yhteinen kirkkoneuvosto 03.04.2025 § 113, Yhteinen kirkkovaltuusto 24.4.2025 § 34).

Sääntötyöryhmän valmisteluryhmä ja sääntötyöryhmä ovat käsitelleet asiaa mm. 13.6.2025, 21.8.2025 sekä 10.9.2025 kokouksissaan. Lausumat lopullisesta perussääntöehdotuksesta on pyydetty seurakuntayhtymän johtoryhmältä sekä kirkkoherrainkokoukselta. Kirkkoherrainkokouksessa asiaa on käsitelty 2.9.2025 § 91 ja johtoryhmässä 28.8.2025. Kirkkoherrainkokouksella tai johtoryhmällä ei ollut huomioita esitettyyn perussääntöluonnokseen.

Perussääntöehdotusta valmistelleiden työryhmien jäsenet

Sääntötyöryhmän valmisteluryhmän jäseninä toimivat: Lauri Kopponen (pj), Ritva Saario, Wiking Vuori, Saara Haukipuro, Hilikka Niemistö, ja Juha Silander.

Sääntötyöryhmän jäseninä toimivat: Lauri Kopponen (pj), Riitta Asikanius, Juha Raitio, Ritva Saario, Kalle Sällström, Wiking Vuori, Tuulikki Vuorinen, Stefan Forsén, Saara Haukipuro, Hilikka Niemistö, Riikka Reina, Juha Rintamäki, Juha Silander ja Maika Vuori.

Muutosehdotukset

Ehdotus uudeksi perussäännöksi on laadittu kokonaisuudessaan niin, että se vastaa mahdollisimman tarkasti uutta työnjakoa seurakuntien ja seurakuntayhtymän / yhteisten palveluiden välillä.

Seuraavassa esitetään muutokset nykyisen perussäännön ja laaditun uuden perussääntöehdotuksen välillä:

1 § Seurakuntayhtymän nimi ja kotipaikka

lisätty termi ”kaksikielisen”, sekä sulkuihin ”epävirallisena englanninkielisenä nimenä Helsinki Parish Union”.

2 § Seurakuntayhtymän seurakunnat

Ei muutoksia.

3 § Omaisuus ja velvoitteet

3 § 1. momentti on sisällöltään sama kuin aiemmin

3 § 2. momentissa on merkittäviä muutoksia aiempaan. Tällä hetkellä voimassa oleva perussäännössä on kerrottu lahjoitus- ja testamenttiomaisuuden hoidosta ja käytämisestä. Uudessa perussäännössä selkeytetään, että lahjoitus- ja testamenttivarat tulevat seurakuntien omistukseen ja seurakunta vastaa myös velvoitteista näiden osalta; seurakunta päättää myös lahjoituksena tai testamentilla saadun kiinteän omaisuuden luovuttamisesta. Maininta asiantuntijapalveluista on lisätty.

uusi 3 § 2. momentti kuuluu näin:

Seurakunnalle lahjoitettu tai testamentattu irtain tai kiinteä omaisuus ja sen sijaan tullut omaisuus sekä näiden tuotto on kuitenkin seurakunnan omistuksessa. Seurakunta vastaa tällaiseen omaisuuteen liittyvistä velvoitteista. Seurakunta päättää myös edellä tarkoitettuun omaisuuteen kuuluvasta kiinteästä omaisuudesta ja sen luovuttamisesta. Seurakunta ja seurakuntayhtymä voivat sopia lahjoitus- ja testamenttiomaisuuden hoitamisen siirtämisestä seurakuntayhtymälle. Lahjoitus- ja testamenttiomaisuutta luovutettaessa tai sitä koskevia sitoumuksia tehtäessä seurakunnan käytettävissä ovat seurakuntayhtymän asiantuntijapalvelut.

3 § 3. momentti on sanoitettu uudestaan, mutta asiasisältö ei sinänsä ole muuttunut.

4 § Seurakuntien virat

Uutena asiana perussäännössä, lisäksi mainittu lainkohdat, joilla seurakuntien virkojen perustamista, muuttamista ja lakkauttamista on perusteltu. Kaikkia virkoja ei siis tarvitse kierrättää yhtymän kautta.

Uusi 4 § kuuluu näin:

Seurakunnat päättävät itse omien virkojensa perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta (KL 3 luku 15 § 2 mom.; KJ 8 luku 1 § 3 mom.).

5 § Seurakuntayhtymän tehtävät

Pykälään sisältyy lakisääteiset tehtävät, mitä seurakuntayhtymällä on.

5 § kohdassa A on eritelty sisäiset tukipalvelut. Nämä sisältävät aiempaan verrattuna paljon muutoksia sanoitukseen. Perussäännöstä on aiemmin puuttunut useita kohdassa A lueteltuja kohtia, kuten 4.-7., joita siis ei ennen ollut perussäännössä lainkaan.

Erityisesti kohta 8. Kiinteistö- ja rakennuspalvelut, ovat kokonaan uutta; kohta 9. irtaimistoasiat on sanoitettu ja ryhmitelty uudestaan. Kohdat 12.-14. ovat kokonaan uusia perussäännössä. Tarkoitettu palvelemaan ennen kaikkea seurakuntia, mutta myös yhtymän sisäisiä yksiköitä.

5 § kohdan B. alku on selkeä ja väljä. Itse luettelon tarkoitus on kuvata myös sitä, että seurakuntayhtymä tukee ja täydentää seurakuntien palveluita poislukien keskusrekisteri ja hautaustoimi, jotka yhtymällä kokonaan. Sanoitusta on siis muutettu nimenomaisesti korostamaan yhtymän tukevaa roolia.

5 § kohdan B. alakohdissa 4.-7. on tietoisesti supistettu yhtymän ja yhteisten palvelujen roolia työnjaon pohjalta. Laajemman strategiatyön tulos on ollut vastuun siirtäminen seurakuntiin.

Aikataulu

Kirkkolainsäädännön mukaisesti perussääntöä muutettaessa siitä tulee pyytää seurakuntayhtymän seurakuntien lausunnot. Lausuntoja pyydetään 14.11.2025 mennessä.

Yhteisen kirkkoneuvoston on määrä käsitellä saapuneet lausunnot tammikuun 2026 kokouksessaan. Valmistelun jälkeen asia etenee yhteisen kirkkovaltuuston päätöksentekoon kevään 2026 aikana.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Asiassa ei ole tarpeen tehdä ympäristövaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Juha Silander, puh. 040 563 9709, juha.silander@evl.fi

Jakelu

Helsingin seurakunnat

Yhteistyötoimikunta

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

maika.vuori@evl.fi

Jakelu

Kirjaamo